

KJAK OG VALGREINAR

Hjúnarbandslógin

VALEVNI TIL LØGTINGSVALIÐ

Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttir*Løgtingslimur og valevni fólkaflöksins*

Tá ið málið um broytingarnar í hjúnarbandslógini var fyrri í løgtinginum, tók ein samdur fólkaflokkur undir við, at víðgongdu broytingarnar, har tvey av sama kyni skuldu fáa løyvi at giftast, skuldi út til fólkaatkvøðu. Vit mettu, at hetta var ein so mikið grundleggjandi broyting av hjúnarbandslógini, føroyska samfelagnum og aldargomlu føroysku siðalæruni, at føroyska fólkið skuldi bliva eftirspurt og fáa høvi at siga sína hugsan í eini fólkaatkvøðu.

Undirtøka var ikki fyrri hesum og broytingarnar í hjúnarbandslógini blivu koyrdar ígjøgnum. Øll samgongan og onkur í andstøðuni atkvøddi fyrri.

Nú hava vit løgtingsval og fólkið sleppur til orðanna. Eg fari tí inniliga at heita á allar føroyingar, sum eru ímóti broytingunum í hjúnarbandslógini, um at vísa hetta á løgtingsvalinum.

Broytingarnar brutu grundleggjandi við aldargamla føroyska kristna siðalæru, at eitt hjúnarband er ímillum ein mann og eina kvinnu. At børn hava eina kvinnu sum mammu og ein mann sum pápa. Nú er onki í vegin fyrri, at tvey

av sama kyni kunnu ættleiða eitt barn. Hvør er hvat í hjúnarbandinum? hvør er mamman og hvør pápi, tveir pápar ella tvær mammur? . Gomlu markna-pelarnir, sum fedrar okkara settu, blivu ikki virdir, men fluttir langt út.

Við somu kunnu vit rokna við meir av sama

Um sitandi samgonga sleppur at halda fram eftir valið, so kunnu vit heilt vist rokna við fleiri broytingum á etiska økinum. Juridiskt kynsskifti, har ein kann skifta kyn, alt eftir hvat ein førir seg at vera, bleiv lagt fram í seinastu setu, men náddi ikki at koma út úr rættarnevndini aftur, áðenn tingið bleiv sent heim. Vænti, at hetta verður eitt tað fyrsta, sum verður lagt fram aftur, um sitandi samgonga heldur fram.

Fólkaflokkurin verður ofta lagdur undir at vera konservativur og bangin fyrri broytingum. Um tað at halda fast við gomlu føroysku kristnu grundvirðini er at vera konservativur, so eri eg tað. Vit eru øll samd um, at vit bógva í heimsins besta landi og tað skulu vit framhaldandi gera. Tí ynski eg at halda rimmarfast við hesi virðir. Tey hava verið ein av grundsúlunum undir samfelagnum og hava verið við til at givið okkum hetta góða landið, sum vit øll eru góð við.

Mítt ynski er, at vit framhaldandi byggja okkara samfelag á hesi góðu og tryggju grundvirðir, sum fedrar okkara lögdu.

Heilsu-og sjúkrarøktin á dagsskrá!

Tordur J. Niclasen,*listi H*

Í samband við viðgerðina av sjúkrahúsverkinum hevur kjakið oftast snúð seg um íløgur til bygningar og tól, viðgerðarhættir, uppgávubýtið millum sjúkrahúsini, viðgerðir uttanlands og leiðslubygnaðin.

Sjáldan, fyrri at siga, næstan ongantíð hevur kjakið snúð seg um ta heilsu-og sjúkrarøkt, sjúklingurin hevur fyrri neyðuni og starvsfólkið, ið skal veita hesa tænastu!

Her skal ein politisk hugburðsbroyting til, soleiðis, at kikarin verður munandi meira vendar móti heilsu-og sjúkrarøktini og við tí, hvørjar umstøðurnar hjá starvsfólkunum innan sjúkrahúsverkið og eldraðkið í verunleikanum eru – og ikki minst, hvønn týðning júst hetta hevur fyrri sjúklingin og trivnaðin sum heild innan sjúkrahúsgáttina! Hetta ger seg eisini galdandi innan eldraðkið!

At starvsfólkið kýtir seg at gera

sítt besta veit ein og hvør, sum hevur sett sín fót á tær ymsku deildirnar.

Sjálvandi er tað sera møtumikið, tá ov fáar hendur eru í røktina at røkja tyngjandi uppgávur á deildum, sum mangan eru yvirfyltar!

Skelkandi at lesa, tá Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar á sinni, boðadi frá, at tað á Landssjúkrahúsinum í mong ár hevði verið ein áhaldandi trupuleiki við yvirfylltum deildum og ov fáum starvsfólkum at røkja heilsu-og sjúkrarøktar uppgávurnar!

Umframt at verða sera tyngjandi fyrri starvsfólkið er tað eysæð ikki serliga heilsufremjandi fyrri sjúklingin, at so skal vera.

MEN hví er tað so, kann ein spyrja? Kann hetta ikki júst vera ein ábending um, at heilsu-og sjúkrarøktin ikki hevur fingið tað pláss á tí politisku dagsskránni, sum hon hevur uppiborðið?

Tí er tað eg sigi, at skal vend koma í her, er neyðugt, at ljóskastarin júst verður settur á hendan týðandi partin innan sjúkrahúsverkið!

At tryggja, at heilsu-og sjúkraøktin kemur á politisku dagsskránni er sera umráðandi – ja, ein fortreyt fyrri einum tryggum og vælverkandi heilsuverki!

Havi sum kunnugt drúgvar royndir innan heilsu-og sjúkrarøktarøkið og er tað er mær eitt hjartamál at fáa heilsu-og sjúkrarøktina á politiska breddan – og verður hetta at fremja í góðum samstarvi við avvarðandi yrkisfeløg!

Eiði, tann 22.august 2019

Ein avvarðandi sigur frá

*Konan fekk demens sum 48 ára gomul**Tað kennsist svárt hjá teim og familjum teirra.**Tey, sum eru millum 18-66 eru við sviðið so.***Tordur J. Niclasen,***listi H*

Tá eldraðkið í 2015 varð lagt út, fingur

kommunurnar ábyrgd av teim, ið eru 67+.

Almannaverkið ábyrgdina av stuðultænastuni til teirra millum 18-66 ár.

Nógvar kommunur hava lagt stóra orku í, at veita tænastur í mun til tørvin.

Verri stendur til við teim tænaðum, ið Almannamálaráðið hevur ábyrgd av.

Tað kom greitt fram undir pallborðsordaskiftinum, sum Alzheimer-felagið skipaði fyrri í Østrøm 19. august undir heitinum "Demensvinarligt samfelag".

Maðurin greiðir frá:

Konan var ikki 50 ára gomul, tá hon fekk staðfest byrjandi demens. Hon

var í starvi hjá navngivnari kommunu, men bleiv uppsøgd. Einku við at bjóða henni "tillagað" starv. Tað at verða uppsøgd sveið fast – ja, var steinur oman á byrðu! Hann søkti um hjálp, men gingu 8 mánaðir áðrenn svar kom frá Almannaverkinum. Vendi sær eisini til økistænastuna í avvarðandi kommunu, men fekk at vita: "Tað er ikki okkara problem". Júst aldurmarkið var tann stóri trupuleikin. Stríddist í nógv ár og fekk eina kenslu av, at mynduleikin, ið skuldi hjálpt, gjørdist teirrasa figgindi. Ja, sum hann málber seg: "At enda orkar man ikki at stríðast longur og tyktist tað, at tað júst var tað mynduleikin vildi". Og so leggur hann loksins afturat: "Vit vórðu pínd (psykiskt) niður orsakað forðingum í politisku skipanini – ikki av starvsfólki, sum altíð hava verið einastandandi!"

Hetta er stóðan 2019 og so er tað nógv fyrri at hoyra politikkarar úr samgonguni fer eftir fer siga, hvat tey nú ætla at gera – hesi somu sum hava sitið í 4 ár og, so at siga, ONKI gjørt við hesa stóðu, sum hevur verið og er nívandi fyrri tann, ið sjúkan hevur rakt

og avvarðandi hansara. Serliga hevur hetta rakt tey, ið bógva uttan fyrri høvuðsstaðin – men ikki bara.

Í Markamótaskjalinum, sum sá dagsins ljós 30. maj 2016 verður beinleiðis sagt um aldursmarkið: "Almannamálaráðið kannar, hvussu stuðulstænastan kann gerast óheft av aldrinum og hvørjar avleiðingar eru av hesum". Og hvat er hent? ONKI – sjálvt um 3 ár eru gingin! So nú at siga, at vit ætla, vit ætla, vit ætla..... Tað er langt úti! Staðin fyrri at verið ærlig og sagt: "Tíanverri, vit hava einki gjørt"

Míni ráð eru at ALDURSMARKIÐ SKAL AVTAKST BEINANVEGIN – og kommunurnar skulu umsita hendan partin av stuðulstænastuni. Sjálvandi skulu tær so hava fulla afturbering frá landinum fyrri hesa týðandi nýggju tænaðu, tær tá koma at hava ábyrgd av.

Fái eg ávirkan eftir valið, so skal aldursmarkið takast av eftir nevnda leisti. Tí hetta er mær og Miðflokkinum eitt hjartamál at fáa fram.

Eiði, tann 24. august